SIMULARE de examen. <u>Programă nouă pentru examenul național de bacalaureat</u>, *profilul real*.

Item 1. Rescrie din text patru cuvinte care se referă la ideea de creație.

- Recitește textul, distinge cuvintele care se referă la ideea de creație.
- Descoperă că ai putea rescrie unul dintre următoarele cuvinte: *versuri, lecturilor, limbă, enigmă, poezie, Eminescu, Arghezi, Caragiale, cuvânt.*
- Selectează patru cuvinte din text care se potrivesc cel mai bine ideii de creație.
- Formulează răspunsul într-un enunț clar și coerent.

Utilizează idei pentru răspunsul tău!

Cuvintele din text care se referă la ideea de creație sunt: *versuri, poezie, cuvânt și limbă.*

Item 2. Alcătuiește câte un enunț cu fiecare dintre sinonimele: enigmă, taină, mister, secret.

- Analizează șirul de sinonime oferite, distinge sensul fiecărui cuvânt în parte și analizează tipologia sensurilor cuvântului, conform *Programei pentru examenul de bacalaureat*.
- Amintește-ți că sinonimele sunt definite drept cuvinte cu formă diferită, dar cu sens asemănător, identic, aproximativ.
- Generează-ți mintal semnificația fiecăruia dintre cele patru cuvinte.
- Schițează câte un enunț potrivit, pentru fiecare cuvânt.
- Construiește enunțuri logice și coerente, folosind forma articulată sau nearticulată a substantivelor date.
- Revizuiește ce ai scris și evită rescrierea sau

GÂNDEȘTE ȘI REZOLVĂ CORECT ITEMUL!

- Conchide asupra a ceea ce ai lucrat și notează, în spațiul rezervat pe foaia de examen, cele patru enunțuri conținând cuvintele date.

- Exemple cu rol ilustrativ:

- Enigmele Sfinxului erau greu de descifrat.
- Cei doi îndrăgostiți aveau un loc al lor, de taină, unde se întâlneau.
- Pentru orice îndrăgostit, femeia este un mister.
- Cei doi prieteni își împărtășeau unul altuia secretele.

Item 3. Include în enunțuri sintagmele: cărțile cu versuri; amintiri comune; poezii patriotice.

- Analizează șirul de sintagme oferite, distinge sensul fiecărei sintagme în parte și generează-ți mintal semnificația fiecărei dintre cele trei sintagme.
- Schițează mintal câte un enunț potrivit, pentru fiecare sintagmă.
- Construiește enunțuri logice și coerente, folosind forma articulată sau nearticulată a substantivelor din sintagmele date.
- Revizuiește ce ai scris și notează, în spațiul rezervat, cele trei enunțuri.
- Exemple cu rol ilustrativ:

- **Cărțile cu versuri, descoperite în biblioteca bunicilor, mi-au trezit profunde amintiri.**
- **Cei doi au depănat amintiri comune din ultimii cinci ani.**

Item 4. Explică, în spaţiul rezervat, sensul fiecărei expresii: a scoate limba de un cot; a avea limbă lungă; a trage de limbă; a avea limbă de aur.

- Analizează șirul de expresii oferite și distinge-le sensul.
- Schițează răspunsul, pentru fiecare sintagmă.
- Conchide asupra a ceea ce ai lucrat și notează, în spațiul rezervat pe foaia de examen, cele patru explicații.
- Exemple de răspuns:

- **a scoate limba de un cot** – a-și pierde respirația, a gâfâi, a munci din greu;
- **a avea limbă lungă** – a vorbi prea mult, a fi flecar;
- **a trage de limbă** – a descoase pe cineva, a căuta să afle ceva;
- **a avea limbă de aur** – a avea darul de a vorbi frumos, a fi inteligent.

Item 5. Scrie, din memorie, o strofă preferată, motivându-ți, în două enunțuri, preferința pentru poem și poet.

Gândește și rezolvă corect itemul!

- Readu în memorie texte poetice preferate. De exemplu, un text preferat ar fi Viața mea se luminează de Nichita Stănescu.
- Reamintește-ți versurile poeziei preferate. De exemplu:

„Mai lasă-mă un minut.
Mai lasă-mă o secundă.
Mai lasă-mă o frunză, un fir de nisip.
Mai lasă-mă o briză, o undă.
Mai lasă-mă un anotimp, un an, un timp.”

Folosește idei pentru răspunsul tău!

Nichita Stănescu, poet neomodernist, care a scris mai multe poezii pe tema iubirii, este unul dintre autorii mei preferați, datorită referentului său poetic ambiguu, a viziunii poetice moderniste, construită pe simboluri plurisemnificative. Poezia „Viața mea se ilumineazǎ” este o odă închinată iubirii și o elegie existențialistă care m-a impresionat prin discursul poetic sensibil, prin versificația modernă, prin ipostaza eului îndrăgostit și, nu în ultimul rând, prin sublime imagini artistice, figuri de stil și simboluri, cum ar fi *secunda, anotimpul, briza* etc.

Item 6. Interpretează, în text coerent de patru-cinci rânduri, semnificaţia contextuală a unei comparaţii din al treilea paragraf.

- Actualizează figurile de stil la conținutul Pr. pentru examenul de bacalaureat, precum și noțiunile de versificație.
- Analizează paragraful al doilea, distinge comparația.
- Amintește-ți că una dintre cele mai cunoscute figuri de stil este comparația, constând în compararea a doi sau mai mulți termeni, pe baza unor însușiri comune.
- Identifică comparația. De exemplu, *„(„Limba maternă?” O respect şi o iubesc) ca pe o mamă”.*
- Prezintă sugestia contextuală, raportând-o la sistemul de imagini.
- Notează, în spațiul rezervat, comentarea sugestiei

Folosește idei pentru răspunsul tău:

Coparatul, *dragostea pentru limba maternă*, este postat ca primul termen al comparației, iar comparantul, *dragostea pentru mamă*, este al doilea termen al comparației. Baza de comparație indică dragostea pentru limba maternă asemănată cu dragostea pentru mamă.

Comparația transmite imagini și idei inedite, unice. Sugestia contextuală creează tentația spre orizonturi spirituale. Întrucât personajul meditează pe o temă profundă, a raportului omului cu limba maternă, cu universul valorilor spirituale autentice, este atașat de limba maternă la fel de mult cum este atașat de mamă. Prin urmare, proiecția mamei în text este simbolul dragostei absolute, al tradiției, al afecțiunii. La fel cum dragostea mamei este pentru fiul ei o reflecție a dragostei lui Dumnezeu pentru umanitate, așa și dragostea fiului, a personajului, pentru limba maternă este o reflectare a universului interior.

Item 7. Identifică tipul personajului reprezentat de Dan Deleanu, sprijinindu-ți afirmația cu trei citate comentate din text.

- Actualizează conceptul operațional „personaj” și tipologia personajelor, conform *Programei pentru examenul de bacalaureat.*
- Identifică tipul personajului. De exemplu: tipul artistului, tipul tânărului intelectual.
- Selectează minimum trei citate din text pentru a ilustra trăsături caracteristice ale personajului.
- Comentează, adecvat și corect, trăsăturile morale ale personajului.
- Ilustrează adecvat trăsăturile cu exemple convingătoare din text – câte un exemplu pentru fiecare trăsătură morală indicată.
- Formulează clar o ideea congruentă cu tipologia personajului .

Folosește idei pentru răspunsul tău:

Fragmentul extras din „La Medeleni” de Ionel Teodoreanu ilustrează, prin Dan Deleanu, tipologia intelectualului cu o viață interioară complexă. Contemplativ, interiorizat, Dan Deleanu se refugiază în planul compensatoriu al visului și al imaginației febrile: „Limba maternă? O repect și o iubesc ca pe o mamă; dar limba versurilor trebuie să o iubești altfel...”. Eroul are intuiția și psihologia exaltat-romantică a tânărului care privește viața sub semnul absolutului, neputându-și imagina nicio piedică în calea atingerii dorințelor sale de creștere spirituală.

Pentru acest personaj, dragostea dă naștere unei emoții unice, exprimate de fascinația în fața naturalului și supranaturalului „peisaj feminin”: „Dar o fată pe care o iubești când ai văzut-o întâia oară? Ce amintiri te leagă de ea? O iubești, tocmai fiindcă n-o cunoști. Fără enigmă, fără necunoscut, nu este dragoste...”

Folosește idei pentru răspunsul tău:

Pentru Dan, femeia este un idol imaculat, uneori tangibil, imagine a purității ideale într-o lume comună. Femeia inspiră, este muză, frumusețea ei este de necontestat. Personajul este surprins în căutarea sinelui și vede retragerea în scris ca pe o reacție contra sentimentului finitudinii. Tipologia intelectualului la care apelează autorul pune în evidență ipostazele existențiale ale omului contemporan: fragilitatea ființei umane, aspirația spre iubire, solitudinea. Personajul exprimă „un fel de a fi în lume”, valori, atitudini, ipostaze umane în raport cu existența și dorințele lui interioare: „Limba românească trăiește cu mine în casă din copilărie, o văd zilnic”. Prin urmare, noul model de personaj este „pulverizat” în „voci” care își certifică existența numai prin actul de limbaj.

Item 8. Demonstrează, cu două referințe la text, rolul dialogului ca mod de expunere în acest fragment.

- Recitește fragmentul de text.
- Identifică pasajele de dialog din fragmentul citat.
- Menționează care este rolul dialogului în textul narativ: de exemplu, dialogul poate face acțiunea să înainteze, poate rezuma evenimentele care s-au desfășurat, poate ajuta la caracterizarea personajelor, poate prezenta atmosfera și mentalitatea unei epoci etc.
- Analizează rolul dialogului în textul dat.
- Exprimă-ți părerea despre rolul dialogului în text.
- Formulează o concluzie plauzibilă referitoare la rolul dialogului în text.

Folosește idei pentru răspunsul tău!

În textul narativ, dialogul poate face acțiunea să înainteze, poate rezuma evenimentele care s-au desfășurat anterior, poate ajuta la caracterizarea personajelor, poate prezenta atmosfera și mentalitatea unei epoci. În fragmentul lui Ionel Teodoreanu, faptele exterioare motivează folosirea dialogului, fără a lăsa însă impresia că afectează acțiunea:

„- (…) Limba românească trăiește cu mine în casă din copilărie, o văd zilnic, limba franceză e într-o casă străină, e frumoasă și enigmatică…

- Bine, dar n-o cunoști de ajuns, replică Mircea. E o limbă livreasică pentru tine, n-ai amintiri în ea…”

Ca și în teatru, dialogul reprezintă materia însăși a textului, având scopul de a defini personajele. În plus, dialogul ne ajută la identificarea temei fragmentului și la observarea atitudinii pe care o au personajele vizavi de subiectul abordat.

Item 9. Compară, în text coerent de cinci-şase rânduri, atitudinea celor două personaje, Dan şi Mircea, față de limba românească.

- Selectează citate din text pentru a ilustra atitudinea celor două personaje, Dan și Mircea, față de limba românească.
- Ilustrează adecvat atitudinea celor două personaje cu exemple convingătoare din text.
- Sintetizează elementele de comentariu privitoare la atitudinea celor două personaje.

Folosește idei pentru răspunsul tău:

Fragmentul dat ilustrează dezbaterea a doi prieteni colegi de liceu, Dan Deleanu și Mircea Balmuș, cu privire la scrierea de versuri în limba română.

Dan Deleanu este personajul îndrăgostit de exprimarea sentimentelor în versuri scrise în limba franceză. Dănuț consideră că limba română nu e potrivită pentru a-și exprima trăirea emoțională, că mai potrivită ar fi limba franceză: „Limba maternă? O respect și o iubesc ca pe o mamă; dar limba versurilor trebuie să o iubești altfel...”. Pentru el, limba română e potrivită doar pentru a exprima „poezia” familiarului: „Limba românească trăiește cu mine în casă din copilărie, o văd zilnic.” La fel, pentru personaj limba română este mai potrivită pentru a ilustra manifestarea sarcasmului sau a limbajului banalizat, rutinier: „Pentru mine limba românească e bună doar pentru discursuri, pentru poezii patriotice și pentru sarcasmul lui Caragiale...”

Item 10. Intitulează fragmentul dat, argumentându-ţi opţiunea într-un enunţ.

- Recitește fragmentul de text.
- Specifică un titlu potrivit pentru fragmentul dat. De exemplu: „*Doi prieteni*”.
- Respectă caracteristicile argumentării:

- mijloc prin care se demonstrează sau se susține un punct de vedere referitor la o temă dată;
- proces de justificare logică a unui punct de vedere, prin formulări pregnante, care solicită atenția cititorului.
- Găsește un exemplu potrivit pentru a argumenta. De exemplu, poți face referire la trăsăturile unei relații de prietenie.
- Formulează un enunț plauzibil, referitor la titlul ales.

Folosește idei pentru răspunsul tău!

Raportându-mă la fragmentul de text, precum și la experiența personală, consider că relația dintre cele două personaje, Dan Deleanu și Mircea Balmuș, este una de prietenie, de aceea, voi intitula fragmentul de text *Doi prieteni*. Titlul ales demine este format din numeralul doi și substantivul comun prieteni. Explicația alegerii acestui titlu este că surprinde sintetic o temă a fragmentului – prietenia…

Item 11. Elaborează o listă din cinci întrebări pe care ai vrea să le adresezi unui poet contemporan

- Determină specificul frazelor interogative.
- Formulează enunțuri clare, coerente și corecte.

- **Exemple:**

- Este scrisul, pentru dumneavoastră, o revelație a sinelui?
- În mod cert, a fi scriitor implică iubirea de oameni, deci ce apreciați mai mult la un om?
- Ce părere aveți despre beletristica actuală?
- Ce trebuie să facă un scriitor ca să rămână în memoria timpului?
- În ce raport vă aflați cu celelalte arte, mai exact, vă sunt ele de ajutor în arta scrisului?

Item 12. Redactează o compoziţie de 1 pagină despre importanţa comunicării interumane, angajând două personaje din literatura română, potrivite temei.

În această compoziţie, vei urmări să:

a) explici modul propriu de înţelegere a comunicării interumane;

b) b) motivezi alegerea personajelor de referinţă;

c) comentezi câte două situaţii ilustrative din textele alese;

d) argumentezi necesitatea comunicării interumane pentru generaţia ta.

Gândește și rezolvă corect itemul!

- Alege două personaje din literatura română, potrivite temei și motivează alegerea.
- Raportează mesajul textului ales la propria viziune despre importanța comunicării interumane.
- Comentează câte două situații ilustrative din textele alese.
- Formulează enunțuri argumentative plauzibile referitoare la necesitatea comunicării interumane pentru generația ta.
- Sintetizează sub forma unui eseu ideile despre importanța comunicării interumane, raportându-te la două personaje din literatura română.

Folosește idei pentru răspunsul tău!

Raportându-mă la fragmentul de text, precum și la experiența personală, consider extrem de importantă comunicarea interumană. Două personaje pe care le aleg pentru ilustrarea acestui fapt sunt Dan Deleanu și Mircea Balmuș. Fragmentul de text ilustrează dezbaterea a doi colegi de liceu cu privire la actul creației. Am ales aceste personaje pentru că sunt prezentați în text doi colegi de liceu, doi prieteni, deci doi tineri apropiați vârstei mele...